

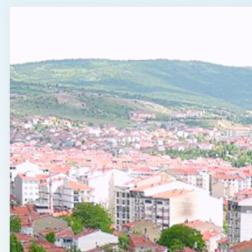
T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

**TEKNOLOJİ
HAMLESİ**

BEBKA[®]
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

BİLECİK

BOZÜYÜK İLÇE RAPORU

bebka.org.tr

RAPORUN KAPSAMI

Bu rapor, kalkınma göstergelerinin ilçe düzeyinde takibi amacıyla Bilecik ili Bozüyük ilçesine ilişkin doğal, sosyal ve ekonomik bileşenler yönünden değerlendirmeleri kapsamakta olup; ilçe, il ve bölge düzeyinde yürütülecek araştırma, analiz, strateji ve planlama çalışmalarına bütüncül bir kaynak oluşturması ve Ajans desteklerini yönlendirmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yararlanıcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Raporda bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak karar veren şahıs ve kurumlara aittir. Bu raporda bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

YÖNETİCİ ÖZETİ

TR41 bölgesi; sanayi alanındaki yüksek gücü ve kapasitesinin yanı sıra, orman ve su varlıkları, bitki örtüsü ve tarımsal çeşitlilik ile birlikte tarihi ve kültürel değerler bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Kırısalda tarım ve hayvancılık faaliyetlerine ek olarak, çıkan ürünlerin işlenmesi, marka-tescil faaliyetleri, eko-turizm, kentten kira dönüş gibi birçok çalışma ile turizm tanıtımında bölge zenginlikleri doğrultusunda kültür, doğa, tarih, sağlık alanlarında faaliyetler bölgemizde aktif şekilde yürütülmektedir.

Kırsal kalkınma alanında öncelikli ihtiyaç alanlarının tespitine yönelik çalışmalar yapılması, yerel değerlerin yaşatılması amacıyla marka ve ticari değeri olabilecek ürünlerin kapasite geliştirici faaliyetlerle üretiminin desteklenmesi, kırsalda yenilikçi uygulamaların yaygınlaştırılması ve verimliliğin artırılması, kırsal kalkınma ve turizm alanlarında ortak çalışma, iş birliği ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesi, bölgenin kırsal değerleri ve turizm potansiyeli odağında markalaşmasının sağlanması, marka değerlerinin tanınırlığının arttırılması ile bölgeye nitelikli ziyaretçi ve yatırımcı çekilmesi, turizmde ürün ve hizmet çeşitliliğinin sürdürülebilir turizm anlayışı çerçevesinde planlanması, yaygınlaştırılması ve tanıtılması, kırsalda üretilen tarımsal ve geleneksel ürünlerin katma değerinin ve pazarlama imkânlarının artırılması amacıyla bölgede gerçekleştirilen çalışmalara katkı sağlanması için BEBKA tarafından, Bilecik Merkez İlçe ve bağlı 7 ilçenin müdürlükleri, kaymakamlıkları, üretici birlik/kooperatifleri, meslek odaları gibi birçok kurum/kuruluşla görüşmeler gerçekleştirilerek ve veri araştırması yapılarak ilçelerin mevcut durumunu, ihtiyaç ve potansiyel yatırım konuları ortaya koymaya çalışılmıştır.

İÇİNDEKİLER

1.	GİRİŞ	1
2.	TARİH	1
3.	İDARI YAPI	1
4.	DOĞAL YAPI	2
4.1.	İklim	2
4.2.	Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı	3
4.2.1.	Bitki Örtüsü	3
4.2.2.	Arazi Kullanımı	3
4.3.	Enerji ve Yeraltı Kaynakları	3
4.3.1.	Maden Rezervleri	3
5.	SOSYAL YAPI	4
5.1.	Nüfus ve Demografik Yapı	4
5.2.	Gelişmişlik Düzeyi (SEGE)	5
5.3.	Eğitim	5
5.4.	Sağlık	6
6.	TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI	7
7.	ALTYAPI	7
7.1.	Elektrik	7
7.2.	Doğalgaz	8
8.	EKONOMİK YAPI	8
8.1.	İşgücü ve Sektörel Dağılımı	8
8.2.	Tarım ve Hayvancılık	10
8.3.	Sanayi	13
8.4.	Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)	14
8.5.	Küçük Sanayi Siteleri (KSS)	15
9.	GZFT (Güçlü, Zayıf, Fırsat Ve Tehdit) ANALİZİ	16
10.	SONUÇ	17
	KAYNAKÇA	18

TABLOLAR

Tablo 1. Bozüyüklüğün Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları.....	4
Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SEGE) Sıralaması (2017).....	5
Tablo 3. Bozüyüklüğü Eğitim Verileri (2016-2020).....	5
Tablo 4. Bozüyüklüğü Yüksek Öğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2019-2020)	6
Tablo 5. Bozüyüklüğü Tarım Alanları Dağılımı (2019)	10
Tablo 6. Bozüyüklüğü 2016-2020 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri (Ton)	10
Tablo 7. Bozüyüklüğünde Öne Çıkan Meyve Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2020)	11
Tablo 8. Bozüyüklüğünde Öne Çıkan Sebze Üretim Miktarı (2020)	11
Tablo 9. Bozüyüklüğünde Öne Çıkan Tarla Bitkileri Üretim Miktarı (2020).....	12
Tablo 10. Bozüyüklüğü Örtü altı Tarım Verileri (2020).....	12
Tablo 11. Bozüyüklüğü Hayvancılık Verileri (2020).....	12
Tablo 12. Bozüyüklüğü Tarımsal Veriler (2019).....	13
Tablo 13. Bozüyüklüğü Üretici Birlikleri (2019).....	13
Tablo 14. Bozüyüklüğü Arıcılık Verileri (2020)	13
Tablo 15. Bozüyüklüğü OSB Sektörel Dağılımı.....	15
Tablo 16. Bozüyüklüğü KSS Verileri.....	15

SEKİLLER

Şekil 1. Bozüyüklüğünün İl İçindeki Konumu	2
Şekil 2. İlçe Yer Alan Yerleşim Merkezleri	2
Şekil 3. Corine 2018 Bilecik İli Bozüyüklüğü Alan Kullanımı Verileri	3
Şekil 4. Bozüyüklüğü Nüfus Piramidi (2020).....	4
Şekil 5. SEGE 2017 İlçe Kademelemeleri.....	5
Şekil 6. Bozüyüklüğü Elektrik Kullanımı (2014-2018)	7
Şekil 7. Bozüyüklüğü Doğalgaz Kullanımı (2014-2018).....	8
Şekil 8. Bozüyüklüğü Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2019).....	9
Şekil 9. Bozüyüklüğü 4A Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2019).....	9
Şekil 10. Bozüyüklüğü 4B Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2019)	10
Şekil 11. Bozüyüklük'te İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2020-Nisan).....	14
Şekil 12. Bozüyüklüğü OSB Konumu (2019)	14

KISALTMALAR

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

SEGE: Sosyo-Ekonominik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması

Yer-Sis: Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması

ÇKS : Çiftçi Kayıt Sistemi

İLÇENİN KÜNYESİ

İlçe Adı	Bozüyük
İl Merkezine Uzaklık	34 km
Yüzölçümü	860 km ²
Bitki Örtüsü	Alçak bölgeler bozkır, yüksek bölgeler çam ve meşe
Nüfus Sayısı (2020)	76.987
Çalışma Çağındaki Nüfus Oranı (2023)	%71,34
Gelişmişlik Düzeyi (SEGE)	2. kademe
İlçede Üretimde Bulunan Sektörler	Seramik sektörü, karo ve vitrifiye ürünlerin imalatı, demir-çelik
İlçede Öne Çıkan Sektör	Seramik
İlçede Öne Çıkan Tarım Ürünü	Ceviz, çavdar, bal kabağı
Organize Sanayi Bölgesi	Var
Küçük Sanayi Sitesi	Var
İlçede Öne Çıkan Turizm Türü	Doğa ve Tarih Turizmi
Somut Kültürel Miras	Kömürsu YayLASI, Türbin Mesire Alanı, Çiçekli Yayla, Sofular YayLASI, Metristepe ve İntikamtepe zafer anıtları ve şehitlikler, Bozüyük Kasımpaşa Camii ve Külliyesi, Bozüyük Kent Müzesi
Somut Olmayan Kültürel Miras	Hıdrellez, aşure
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	830
Doğalgaz Altyapısı	Var
Jeotermal Kaynak	Yok
Maden Rezervleri	Bakır

1. GİRİŞ

BEBKA tarafından TR41 bölgesinde kırsal kalkınma çalışmaları kapsamında 2010 yılından bugüne çeşitli araştırma çalışmaları ve destek programları ile bölgesel kalkınmaya öncülük edilmektedir. TR41 bölgesi illerinin mevcut durumunu ortaya koymak adına çeşitli araştırma, analiz ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu bağlamda Bilecik ilinde kırsalda paydaşlarımız olan mahalli idareler, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, kooperatifler, dernekler ve ilçenin kalkınmasında onde gelen taraflar ziyaret edilmiş ve yerinde incelemeler gerçekleştirılmıştır.

Kırsal kalkınma çalışmalarına atlık oluşturma amaçlanan bu çalışma kapsamında; Bilecik ilçelerinin tarihi, idari, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı ele alınmış ve güncel bilgiler ışığında mevcut durumları ortaya konulmuştur.

2. TARİH

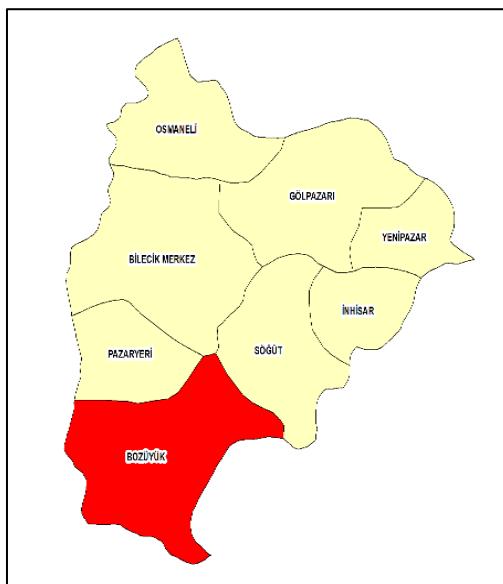
Bozüyük Hititler'den Osmanlı'ya birçok medeniyete yerleşim yeri olmuştur. Osmanlıların ilk dönemlerinde Çayköy, Arıklar, İçköy ve Atkayıdı mezra köylerinden oluşan Bozüyük'te ilk birleşme Kanuni'nin komutanı Kasımpaşa'nın kendi adıyla anılan camii ve Külliyeyi yaptırmasıyla meydana gelmiştir. Bu külliyede han, hamam, camii, Sıbyan mektebi bulunmakta olup, külliye 1525-1528 yılları arasında tamamlanmıştır. Bu dört köy şimdiki Kasımpaşa Mahallesini ve bugünkü Bozüyük'ü oluşturmuşlardır. 1877-1878 Osmanlı-Rus harbinden sonra Balkanlardan Anadolu'ya göç eden Türklerin bir bölümü Bozüyük'te iskân edilmiştir. 4 Eylül 1922'de düşman işgalinden kurtulan Bozüyük, 1890 yılında Belediyelik olmuş, 1924 yılına kadar Söğüt Kazasına bağlı nahiye merkezi olarak kalmış, 1924'te ilçe haline getirilmiştir. Bozüyük özellikle 1970'li yıllarda başlayarak sanayi teşvikleri sebebiyle önemli bir sanayi merkezi haline gelmiştir.

3. İDARI YAPI

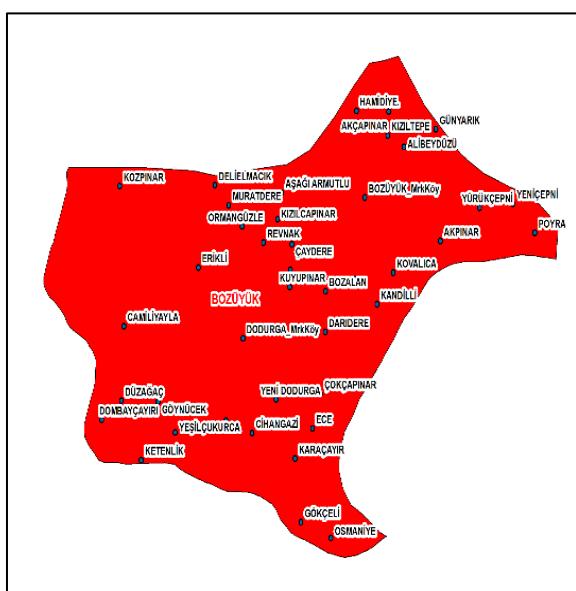
Bozüyük ilçesinin kuzeyinde Bilecik Merkez, kuzeybatısında Pazaryeri ilçesi kuzyedagusunda Söğüt ilçesi bulunmaktadır. Doğu Eskişehir, güneyde Kütahya illeri, batıda Domaniç ve İnegöl ilçeleriyle çevrilidir. Bozüyük'te 44 köy mevcut olup bu köylerin toplam nüfusu 2019 yılı verilerine göre 4.285'tir. Mahalle sayısı ise 14 olup, toplam mahalle nüfusu 71.281'dir.

- **İl Merkezine Uzaklık** : 34 km
- **Yüzölçümü** : 860 km²

Şekil 1. Bozüyük İlçesinin İl İçindeki Konumu

Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri

4. DOĞAL YAPI

4.1. İklim

İlçenin yüz ölçümü 860 kilometrekare olup, rakımı 740 metredir. Karasal iklim gözlemlenmektedir kişileri soğuk ve yağışlı, yazları sıcak ve kurak geçer. Don ve kırığı en çok ocak ve şubat aylarında meydana gelir. İlçede ortalama sıcaklık 10,7 derece olup ortalama yağış 485 mm'dir.

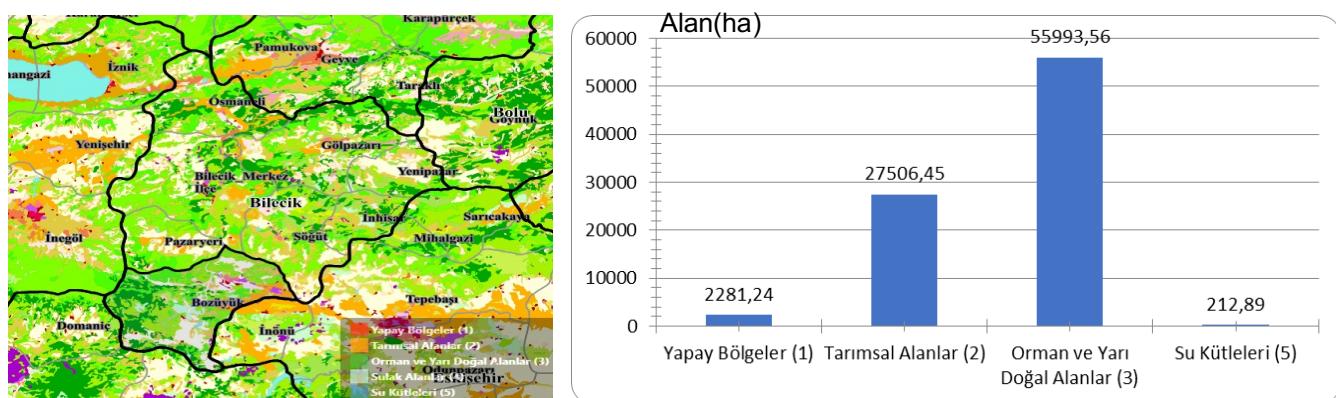
4.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı

4.2.1. Bitki Örtüsü

Dağlar genellikle koruluk durumundaki ormanlarla kaplıdır. Bilecik ilinin en yüksek dağı olan Kala Dağı Bozüyük ilçesinde bulunmaktadır ve yüksekliği 1906 metredir. Yine Bozüyük'te bulunan Yirce Sıradağları'nın en yüksek noktası Yircetepe 1790 metrede, Metristepe ise 1300 metrede bulunmaktadır. 100 metreyi aşan bölgelerde hâkim olan ağaç türleri karaçam ve kayındır. Daha alçak kesimlerde kızılçam ve meşelere rastlanılır. Alçak ve düz alanlarda otsu bitkiler ve çalılıklar görülür.

4.2.2. Arazi Kullanımı

Şekil 3. Corine 2018 Bilecik İli Bozüyük İlçesi Alan Kullanımı Verileri

Kaynak: (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2020)

4.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları

4.3.1. Maden Rezervleri

Bakır- Molibden (Cu-Mo)

- Maden Yatağı:** Bozüyük- Muratdere sahası
- Tenör:** %0,25 Cu
- Rezerv¹:** 5.265.526 ton Cu+ Mo rezervi belirlenmiştir.

Feldispat(Fld)

- Maden Yatağı:** Bozüyük-Söğüt Sahası
- Tenör:** %9 toplam alkali içeriği
- Rezerv:** 177.310 ton mümkün rezerv belirlenmiş olup yatak geçmiş yıllarda işletilmiştir.

¹ Bakır (Cu)+Molibden (Mo) madeninin il içindeki toplam rezerv miktarı

Manyezit (Mag)

- **Maden Yatağı:** Bozüyük-Örenköy ve Eceköy sahaları
- **Tenör:** % 47-48 MgO(Örenköy), %39.2 MgO(Eceköy)
- **Rezerv:** 575 ton mümkün (Ören), 1.050 ton muhtemel (Eceköy)

5. SOSYAL YAPI

5.1. Nüfus ve Demografik Yapı

Bozüyük'te 2020 yılı sonu itibarıyle 76.987 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %49,8'sini kadın nüfus, %50,2'sini erkek nüfus oluşturmaktadır.

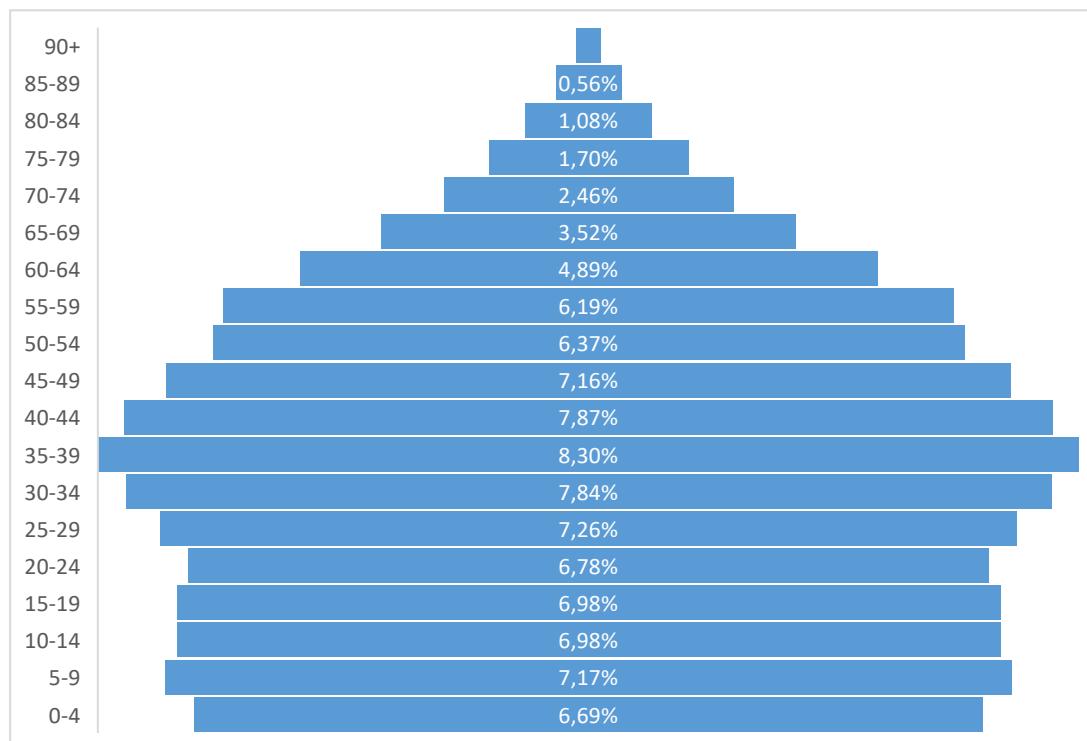
Tablo 1. Bozüyük İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları

Yıl/Cinsiyet	2016	2017	2018	2019	2020
Erkek	36.924	36.947	37.581	38.229	38.675
Kadın	35.547	36.138	36.860	37.337	38.312
Toplam	72.471	73.085	74.441	75.566	76.987

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Bozüyük ilçesi nüfus piramidi incelemişinde, ilçede %8,30 oranı ile 35-39 yaş arası nüfusun ilk sırada, %7,87 oranı ile 40-44 yaş arası nüfusun ikinci sırada ve %7,84 oranı ile 30-34 yaş arası nüfusun üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir.

Şekil 4. Bozüyük İlçesi Nüfus Piramidi (2020)

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

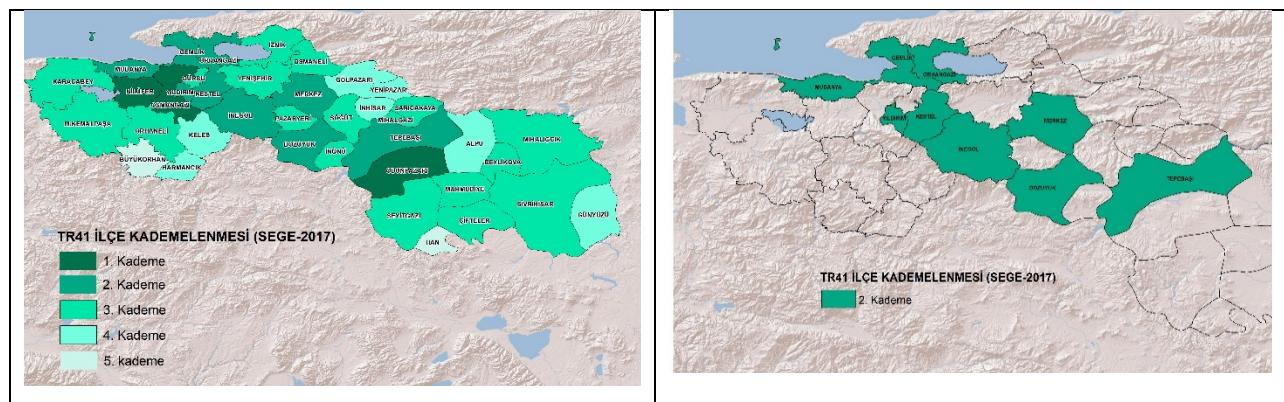
5.2. Gelişmişlik Düzeyi (SEGE)

Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SEGE) Sıralaması (2017)

İlçe Adı	Genel Sıralama	İl İçindeki Sıralama	Skor	Kademe
Bozüyük	187	2	0,715	2

Kaynak: (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021)

Şekil 5. SEGE 2017 İlçe Kademelenmeleri

Kaynak: (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021)

5.3. Eğitim

Tablo 3. Bozüyük İlçesi Eğitim Verileri (2016-2020)

Okul Türü		OKUL ÖNCESİ	İLKOKUL	ORTAOKUL	LİSE GENEL	LİSE MESLEK
Veri Türü	Yıl					
Okul Sayısı	2016/2017	5	19	19	7	8
	2019/2020	8	19	17	5	10
Öğrenci Sayısı	2016/2017	1394	3.713	4.525	1.716	2785
	2019/2020	1704	4.132	4.315	1.730	2031
Şube Sayısı	2016/2017	77	179	203	88	159
	2019/2020	64	224	192	61	98
Öğretmen Sayısı	2016/2017	79	204	291	137	196
	2019/2020	96	241	323	126	201
Derslik Sayısı	2016/2017	69	275	200	81	93
	2019/2020	87	291	190	75	127

Kaynak: (Bilecik İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2021)

- İlköğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2019/2020) : 20
- Ortaöğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2019/2020) : 19
- İlköğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2019/2020) : 18
- Ortaöğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2019/2020) : 12
- Okuryazarlık Oranı (2019) : % 98,56

İlk ve orta öğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı sırası ile 20 ve 19 olup makul seviyededir. Okur yazarlık oranı %98,56 ile il ortalamasının üstündedir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Türkiye'deki ilçeler arasındaki hizmet ağlarını inceleyen ve analiz eden YER-SİS çalışması neticesinde ortaöğretim eğitimi için Bozüyük'ü tercih edenlerin Pazaryeri ilçesinden geldiği, Bozüyük'ten ortaöğretim için en çok seyahat edilen ilçelerin ise Bilecik Merkez ve Eskişehir Tepebaşı olduğu tespit edilmiştir (Yer-Sis, 2021).

Tablo 4. Bozüyük İlçesi Yüksek Öğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2019-2020)

Üniversite Adı	Fakülte/MYO Adı	Bölüm Adı	Toplam Ö.Lisans Öğrenci Sayısı
B.ŞEYH EDABALİ ÜNİVERSİTESİ	BOZÜYÜK MYO	BANKACILIK VE SİGORTACILIK	164
B.ŞEYH EDABALİ ÜNİVERSİTESİ	BOZÜYÜK MYO	DIŞ TİCARET	125
B.ŞEYH EDABALİ ÜNİVERSİTESİ	BOZÜYÜK MYO	GRAFİK TASARIM	165
B.ŞEYH EDABALİ ÜNİVERSİTESİ	BOZÜYÜK MYO	MUHASABE VE VERGİ UYGULAMALARI	115
B.ŞEYH EDABALİ ÜNİVERSİTESİ	BOZÜYÜK MYO	PAZARLAMA	40
B.ŞEYH EDABALİ ÜNİVERSİTESİ	BOZÜYÜK MYO	REKLAMCILIK	31
B.ŞEYH EDABALİ ÜNİVERSİTESİ	BOZÜYÜK MYO	SERAMİK, CAM ve ÇİNİCİLİK	5
B.ŞEYH EDABALİ ÜNİVERSİTESİ	BOZÜYÜK MYO	MADEN	1
TOPLAM			646

Kaynak: (Bilecik Şeyh Edebalı Üniversitesi, 2021)

İlçede, 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı süresinde 13.380 öğrenci, 967 öğretmen ve 793 derslik bulunmaktadır. Bozüyük'te Bilecik Şeyh Edebalı Üniversitesine bağlı Meslek Yüksekokulu bulunmaktadır. MYO bünyesinde; 646 öğrenci, 17 akademik personel, 6 program ve 8 bölüm yer almaktadır.

5.4. Sağlık

- **Hekim sayısı (2020) : 77**
- **Diş Hekimi Sayısı (2020): 19**
- **Diğer Sağlık Personeli Sayısı (Eczacı, Hemşire, Ebe) : 464**
- **Hastane sayısı (2020) : 1**
- **Hastane yatak sayısı (2020) : 150**
- **Nitelikli yatak sayısı (2020) : 29**
- **Bin kişiye düşen yatak sayısı (2020) : 1,4**

- **Yoğun bakım yatak sayısı (2020)** : 19
- **Bin kişiye düşen yoğun bakım yatak sayısı (2020)** : 0,25

Yer-Sis çalışmasında yer verilen ağ analizine göre sağlık hizmetlerine ulaşabilmek için ilçe dışından gelenlerin ağırlıklı olarak Pazaryeri ilçesinden geldiği, Bozüyük'ten sağlık hizmeti almak için seyahat edenlerin ise ağırlıklı olarak Eskişehir, ilini tercih ettileri görülmektedir.

6. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI

İlçede Öne Çıkan Turizm Türü: Doğa, tarih

Destinasyonlar/Kültür ve Turizm Varlıkları: Kömürsu Yaylası, Türbin Mesire Alanı, Çiçekli Yayla, Sofular Yaylası, Metristepe ve İntikamtepe zafer anıtları ve şehitlikler, Bozüyük Kasımpaşa Camii ve Külliyesi, Bozüyük Kent Müzesi,

Somut Olmayan Kültürel Miras: Hıdrellez, Aşure

İlçe Bazında Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2019): 3

İlçe Bazında Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2019): 3

İlçe Bazında Toplam Konaklama Tesisleri Sayısı (2019): 8

Mahalli İdarelerce Belgelendirilen Konaklama Tesislerinde Doluluk Oranı (2019): %15,43

Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesislerinde Doluluk Oranı (2019): %28,89

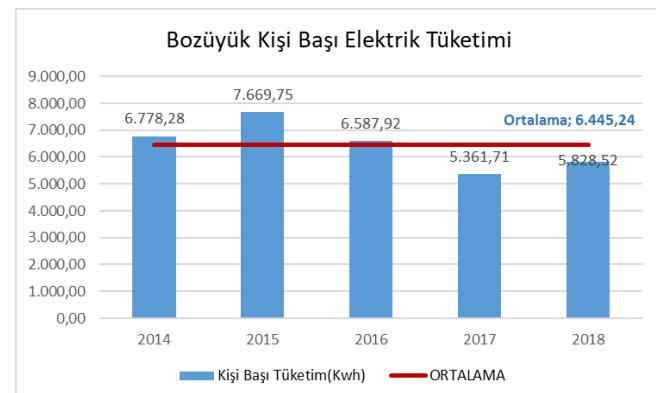
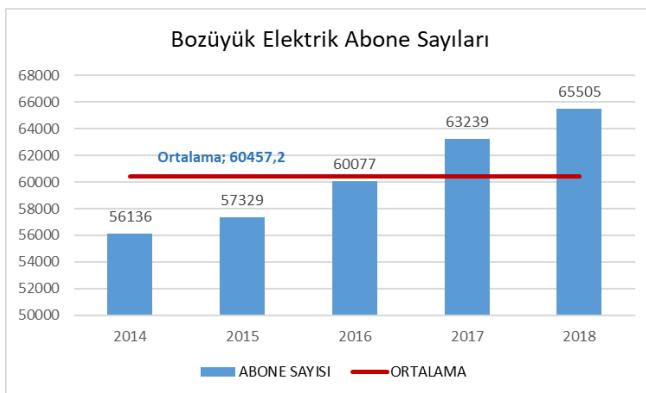
İlçe Bazında Konaklama Verileri (Ortalama Kalış Süresi, 2019): 1,24

7. ALTYAPI

7.1. Elektrik

Bozüyük ilçesine ait 2014-2018 yılları arası elektrik kullanımı aşağıda yer almaktadır:

Şekil 6. Bozüyük İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018)

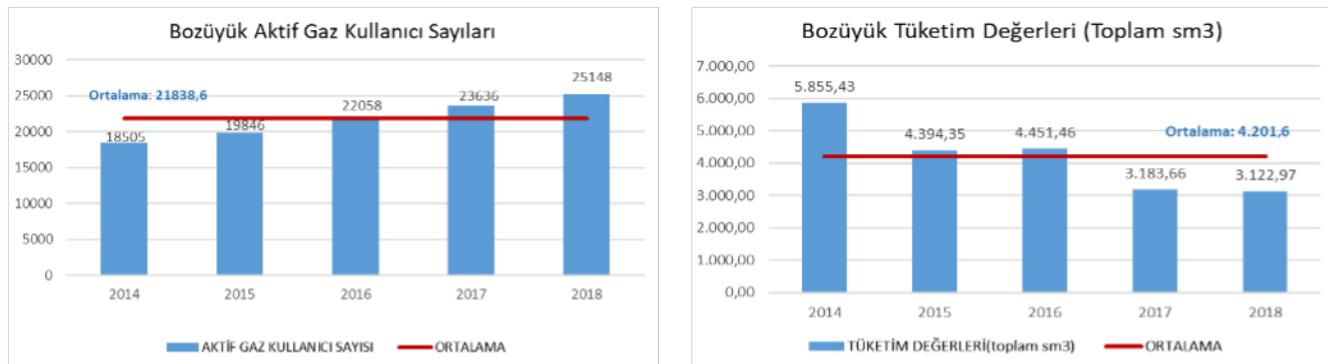

Kaynak: (Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş., 2020)

7.2. Doğalgaz

Bozüyükl ilçesine ait 2014-2018 yılları arası doğalgaz kullanımları aşağıda yer almaktadır:

Şekil 7. Bozüyükl İlçesi Doğalgaz Kullanımı (2014-2018)

Kaynak: (Aksa Doğalgaz A.Ş., 2021)

8. EKONOMİK YAPI

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Bozüyükl büyük ölçekli yatırımlara ev sahipliği yapmaya başlamıştır. Türkiye'nin ilk fabrikalarından olan Bozüyükl Kereste Fabrikası 1600 çalışanı ile ekonomiye katkı sağlamıştır.

Bozüyükl ilçesi İstanbul, Ankara, Bursa gibi büyük şehirleri birbirine bağlayan karayolu ve demiryollarının kesişme ve kavşak noktaları üzerinde kurulmuştur. Bozüyükl 1970'li yıllarda Bilecik ili ve ilçelerinin kalkınmada öncelikli yöreler arasına alınması ile büyük bir sanayi gelişimi yaşamıştır. Bugün Bozüyükl irili ufaklı yaklaşık 100'den fazla sanayi kuruluşunun faaliyet gösterdiği büyük bir sanayi kenti durumunu almıştır.

Bozüyükl sanayisi 1970'li yıllarda başlayarak özellikle seramik sektöründe öne çıkmaya başlamıştır. Karo ve vitrifiye ürünler bu alandaki en önemli üretim kalemleridir. Ayrıca Bozüyükl'te metal-makine, gıda, cam, mobilya, yapı ürünler, enerji gibi çok çeşitli sektörlerde üretim yapan irili ufaklı sanayi kuruluşlarına sahiptir. Vitra, Esan Eczacıbaşı, Demirdöküm, Demirer Kablo, Eurodecor, Parkcam gibi önde gelen birçok markaya ev sahipliği yapan ilçede bir küçük sanayi sitesi ve bir de organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. OSB 524 ha alana sahip olup doluluk oranı hali hazırda %24 dolaylarındadır. Bozüyükl ayrıca seramik sektöründeki birçok firmayla EBK (Eskişehir Bilecik Kütahya) Seramik İş Kümesinin de önemli bir üyesidir.

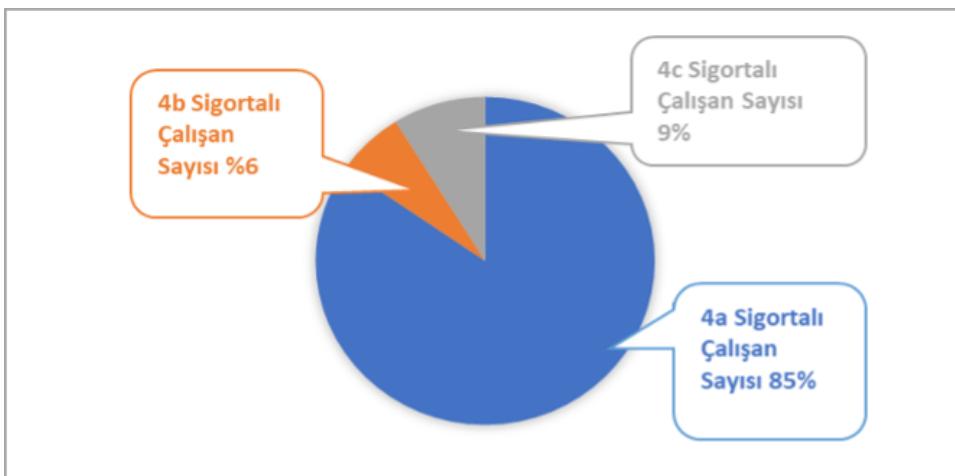
8.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı

Bozüyükl ilçesine ait işgücü verileri incelendiğinde %85 oranında 4a sigortalı çalışan sayısının ilçede yoğun olduğu görülmektedir. %8 oranı ile 4c sigortalı çalışanlar ikinci sırada yer alırken, ilçede 4b sigortalı çalışan sayısı oranı ise %6'dır.

4a sigortalı çalışanlar arasında %29 oranı ile diğer metalik olmayan ürünler imalatı ve %10 oranı ile makine ve teçhizat hariç fabrikasyon metal ürünleri imalatı, 4b sigortalı

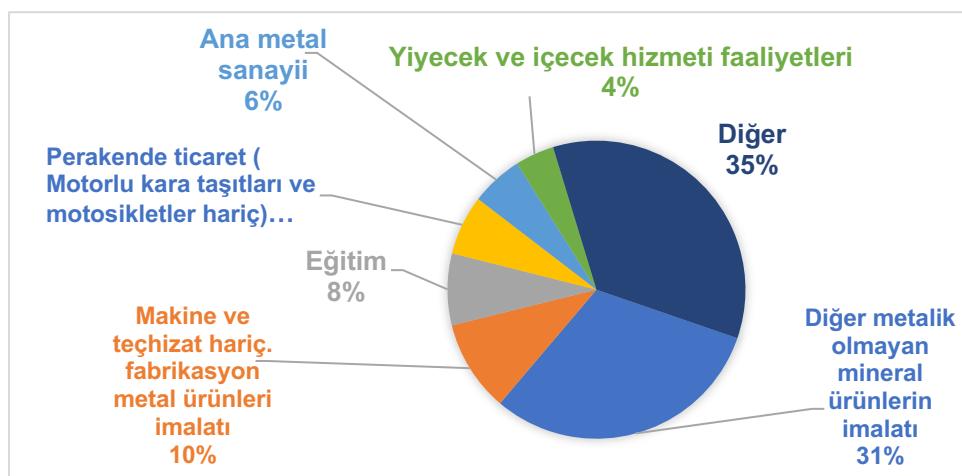
çalışanlar arasında %11 karayolu ile yük taşımamacılığı ve %6 ikamet veya ikamet amaçlı olmayan binaların inşaatı öne çıkmaktadır. Bilecik il genelinde 4c sigortalı çalışanlar sayısı incelendiğinde ise Bozüyüklü İlçesi %21 oranıyla diğer ilçelere göre 1. sırada, merkez ilçeye göre ise ikinci sırada yer almaktadır.

Şekil 8. Bozüyüklü İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2019)

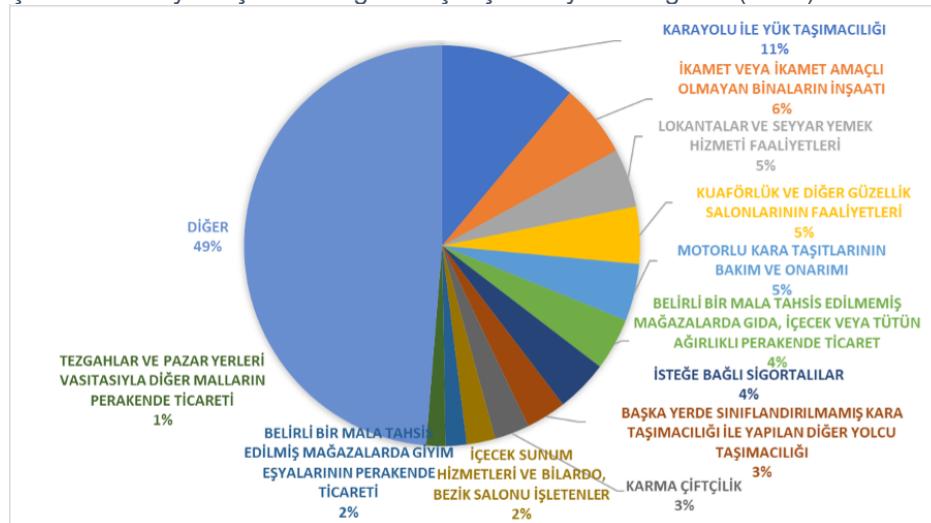
Kaynak: (Sosyal Güvenlik Kurumu, 2020)

Şekil 9. Bozüyüklü İlçesi 4A Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2019)

Kaynak: (Sosyal Güvenlik Kurumu, 2020)

Şekil 10. Bozüyüklü İlçesi 4B Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2019)

Kaynak: (Sosyal Güvenlik Kurumu, 2020)

8.2. Tarım ve Hayvancılık

Tablo 5. Bozüyüklü İlçesi Tarım Alanları Dağılımı (2019)

Ürün Grubu		Birim	2016	2017	2018	2019	2020
Meyveler, İçcek Ve Baharat Bitkileri Alanı		Dekar	3.428	3.379	3.434	3.440	3.724
Nadas Alanı		Dekar	41.350	41.350	40.271	45.000	34.615
Sebze Alanı		Dekar	2.199	2.189	1.704	1.155	1.068
Süs Bitkileri Alanı		Dekar	0	0	0	0	0
Tahıllar Ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı		Dekar	118.894	116.356	119.568	121.495	125.578
Örtüaltı	Alçak Tünel	Dekar	0	0	0	0	4
Tarım Alanı	Yüksek Tünel	Dekar	0	0	0	8	2

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Bozüyüklü ilçesinde tarımsal alan kullanımına bakıldığından en fazla alanı tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin üretimi kaplamaktadır daha sonra ise nadasa bırakılan alan kaplamaktadır. Nadasa bırakılan alanlar 2020 yılında 2019 yılına göre yaklaşık 10 bin dekar azalış göstermiştir. Süs bitkileri için üretim yapılmamakta ve örtü altı tarım ise 2020 yılı itibarı ile 6 dekarlık bir alanda yapılmaktadır.

Tablo 6. Bozüyüklü İlçesi 2016-2020 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri (Ton)

Meyveler	2016	2017	2018	2019	2020
	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)
Kiraz	1.210	1.210	1.210	1.210	1.260
Vişne	1.309	1.209	1.209	1.209	5.99
Şeftali	568	527	527	527	416
Ceviz	85	77	71	58	273
Sofralık Üzüm, Çekirdekli	708	594	618	536	270
Sebzeler	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)
Bal Kabağı	3.117	3.117	2.160	1.080	1.100

Fasulye, Taze	95	95	102	170	179
Bezelye, Taze	76	76	84	68	98
Domates Sofralık	52	51	73	106	90
Karpuz	75	75	64	61	80
Tarla Bitkileri	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)
Buğday, Durum Buğdayı Hariç	15.846	22.354	13.760	20.077	19.668
Yonca Yeşil Ot	10.400	9.600	9.455	9.610	9.450
Arpa (Diğer)	6.469	8.790	5.306	8.707	6.950
Mısır Silaj	5.850	5.200	5.670	5.733	6.175
Korunga Yeşil Ot	3.825	3.600	3.509	3.625	3.600

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Bozüyük ilçesi meyve üretiminde vişne 2015,2016 ve 2017 yıllarında ilk beşe girerken 2018 ve 2019 da girememiştir fakat meyvelerde üretim miktarı bakımından Türkiye içindeki oranına bakıldığında ikinci sırada yer almaktadır.

Bal kabağı üretiminde yıllar içerisinde bir düşüş gözlemlenmiş olup 2020 yılında Bozüyük'teki üretimin Türkiye üretimindeki oranı %1,17 olmuştur.

Tablo 7. Bozüyük İlçesinde Öne Çıkan Meyve Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2020)

Meyve Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Ceviz	269	0,09%
Vişne	168	0,09%
Erik	84	0,03%
Ayva	47	0,02%
Elma Starking	382	0,02%
Diğer Elmalar	263	0,02%
Kiraz	149	0,02%
Elma Golden	183	0,02%
Elma Granny Smith	27	0,02%
Dut	9	0,01%
Armut	67	0,01%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 8. Bozüyük İlçesinde Öne Çıkan Sebze Üretim Miktarı (2020)

Sebze Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Bal Kabağı	1100	1,17%
Bezelye, Taze	98	0,09%
Fasulye, Taze	179	0,03%
Soğan Taze	32	0,02%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 9. Bozüyük İlçesinde Öne Çıkan Tarla Bitkileri Üretim Miktarı (2020)

Bitki Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Çavdar	840	0,28%
Fiğ (Macar) Yeşil Ot)	2940	0,27%
Korunga Yeşil Ot	3600	0,19%
Buğday, Durum Buğdayı Hariç	19668	0,12%
Nohut, Kuru	653	0,10%
Arpa Diğer	6950	0,09%
Fiğ (macar) Tohumu	9	0,09%
Triticale Yeşil Ot	420	0,08%
Mısır Hasıl	88	0,07%
Fasulye, Kuru	140	0,05%
Yonca Yeşil Ot	9450	0,05%
Ayçiçeği Tohumu (Yağlılık)	905	0,05%
Yulaf Yeşil Ot	1820	0,05%
Fiğ (Adı) Yeşil Ot))	810	0,03%
Mısır Silaj	6175	0,02%
Şeker Pancarı	5131	0,02%
Mercimek, Kuru (Yeşil)	8	0,02%
Fiğ (adi) Tohumu	4	0,01%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 10. Bozüyük İlçesi Örtü altı Tarım Verileri (2020)

Örtüaltı Türü	Ürün	Üretim Miktarı	Türkiye İçindeki Payı
Alçak Tunel	Domates (Sofralık)	30	0,06%
Yüksek Tunel	Hıyar (Sofralık)	30	0,02%
Alçak Tunel	Marul (Kıvırcık)	3	0,09%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 11. Bozüyük İlçesi Hayvancılık Verileri (2020)

Hayvan Sayıları	Baş/Adet	Türkiye'deki Payı (%)
Yumurta Tavuğu Sayısı	155450	0,13%
Et Tavuğu Sayısı	255000	0,10%
Küçükbaş Hayvanlar	45351	0,08%
Büyük Baş	6566	0,04%
Ördek Ve Beç Tavuğu, (Canlı)	150	0,03%
Kaz (Canlı)	250	0,02%
At	11	0,01%
Katır	2	0,01%
Eşek	6	0,01%
Hindi	50	0,00%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 12. Bozüyük İlçesi Tarımsal Veriler (2019)

Tarımsal Veriler	Sayı
Toplam Çiftçi Sayısı	1.230
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	830
ÇKS'ye Kayıtlı Olmayan Çiftçi Sayısı	400
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Sayısı	11
Tüketim Kooperatifi Sayısı	1
Üretici Birlikleri Sayısı	1

Kaynak: (Bilecik Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2020)

Tablo 13. Bozüyük İlçesi Üretici Birlikleri (2019)

Bozüyük İlçesi Sebze Üreticileri Birliği

Kaynak: (Bilecik Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2020)

Tablo 14. Bozüyük İlçesi Arıcılık Verileri (2020)

İşletme Sayısı	Eski Tip Kovan Sayısı	Yeni Tip Kovan Sayısı	Toplam Kovan Sayısı	Bal Üretimi (Ton)	Türkiye Payı (%)
53	0	3.643	3.643	33,19	0,06%

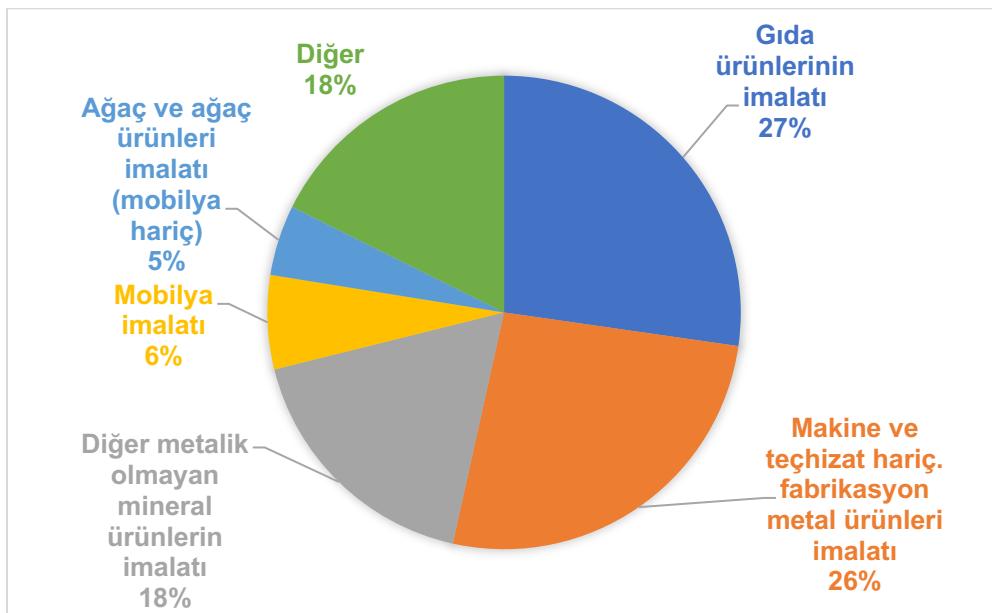
Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

8.3. Sanayi

Bozüyük sanayii 1970'li yıllarda başlayarak özellikle seramik sektöründe öne çıkmaya başlamıştır. Karo ve vitrifiye ürünler bu alandaki en önemli üretim kalemleridir. Ayrıca Bozüyük'te metal-makine, gıda, cam, mobilya, yapı ürünler, enerji gibi çok çeşitli sektörlerde üretim yapan irili ufaklı sanayi kuruluşlarına sahiptir. Vitra, Esan Eczacıbaşı, Demirdöküm, Demirer Kablo, Eurodecor, Parkcam gibi önde gelen birçok markaya ev sahipliği yapan ilçede bir küçük sanayi sitesi ve bir de organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Bozüyük ayrıca seramik sektöründeki birçok firmayla EBK (Eskişehir Bilecik Kütahya) Seramik İş Kümesinin de önemli bir üyesidir. ISO ilk 1000 sanayi kuruluşu arasında Bozüyük menşeli 14 firma bulunmaktadır. İlçe sanayiinin ürettiği bazı ürünler şunlardır:

İçdedeki Sanayi Sektörleri: Seramik, Metal-Makine, Cam, Gıda, Ahşap Ürünleri

Şekil 11. Bozüyüktte İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2020-Nisan)

Kaynak: (Sosyal Güvenlik Kurumu, 2020)

8.4. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)

Şekil 12. Bozüyükt OSB Konumu (2019)

Bozüyükt Organize Sanayi Bölgesi ilçede tektir.

Bozüyükt OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha) : 524 ha

OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı: 126

OSB Çalışan Sayısı : 2.909

OSB Doluluk Oranı : %24

Tablo 15. Bozüyüklü OSB Sektörel Dağılımı

SEKTÖR	Firma Sayısı
TEKSTİL ÜRÜNLERİ İMALATI	1
AĞAÇ, AĞAÇ ÜRÜNLERİ VE MANTAR ÜRÜNLERİ İMALATI	3
KAĞIT VE KAĞIT ÜRÜNLERİNİN İMALATI	1
KAUÇUK VE PLASTİK ÜRÜNLERİN İMALATI	3
DİĞER METALİK OLMAYAN MİNAREL ÜRÜNLERİN İMALATI	8
ANA METAL SANAYİ	3
ELEKTRİKLİ TEÇHİZAT İMALATI	1
FABRİKASYON METAL ÜRÜNLERİ İMALATI	9
TOPLAM	30

Kaynak: (Bilecik Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2020)

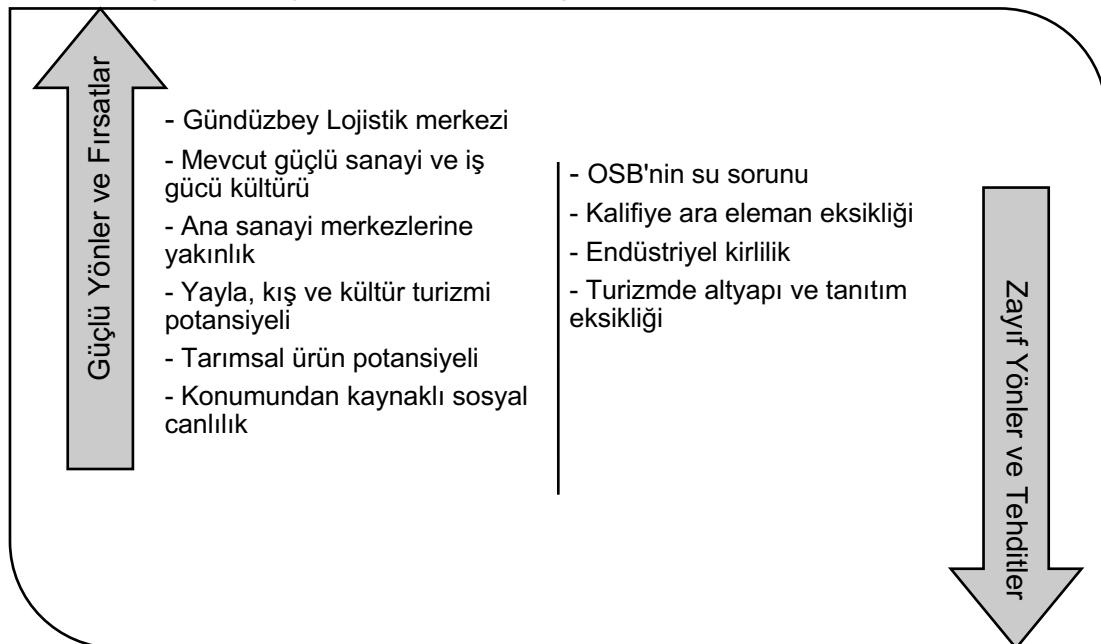
8.5. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

Tablo 16. Bozüyüklü İlçesi KSS Verileri

Adı	Toplam alanı (Dönüm)	Toplam işyeri	Dolu işyeri sayısı	Boş işyeri sayısı	Doluluk oranı %	Yaklaşık istihdam
Bozüyüklü Yeni KSS	56	200	200	0	100	400
Bozüyüklü Eski KSS		96	96	0	100	288

Kaynak: (Bilecik Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2020)

9. GZFT (Güçlü, Zayıf, Fırsat Ve Tehdit) ANALİZİ

Güçlü Yönler ve Fırsatlar

- İlçenin İstanbul-Antalya oto yolu ve İstanbul-Eskişehir hızlı tren hattı üzerinde olması sebebiyle sahip olduğu lojistik avantaj ve Bozüyükl Gündüzbeyp Lojistik projesinin getireceği lojistik kapasite ilçenin en güçlü yanıdır.
- ISO ilk 1000 firma içinde Bozüyükl menşeli 14 büyük firmanın yer olması ilçede mevcut sanayi ve iş gücü kültürünü pekiştirecek niteliktir.
- Eskişehir ve Bursa gibi ana sanayi merkezlerine yakın olması sebebiyle bu merkezlerdeki ana sanayiye tedarik ve destek sağlayacak yan sanayi kollarının gelişmesi yönünde avantajlı konumdadır.
- Doğası sebebiyle yayla ve kış turizmine, Metristepe'den kaynaklı kültür turizmine açık bir ilçe konumundadır.
- Diğer ilçelere nazaran geniş ve parçalanamamış tarım arazilerine sahip olması sebebiyle yüksek tarımsal ürün potansiyeline ve beraberinde var olan sanayi potansiyelinin tarıma dayalı sanayide de gelişimi açısından fırsatlar sunmaktadır.
- İstanbul-Ankara, İstanbul-Antalya ve Bursa-Ankara yol hattı üzerinde olmasından kaynaklı sürekli olarak sosyal canlılığını koruyacaktır.

Zayıf Yönler ve Tehditler

- Bozüyükl OSB'de var olan ve daha da derinleşebilir su sorunun olması sanayi üretimine tehdit oluşturmaktadır.
- Kalifiye ara eleman eksikliği ve iş gücü yetersizliği nedeniyle iş gücü sirkülasyonu işletmelerin devamlılığını ve kapasitelerini riske sokabilir.
- Sanayiden kaynaklı endüstriyel kirlilik ilçenin çevre ve insan sağlığının olumsuz yönde etkilenmesine neden olabilir.
- Başta yayla turizmi ve eko turizm olmak üzere turizmde alt yapı sorunları ve

10. SONUÇ

İlçenin İstanbul, Ankara, Bursa gibi büyük şehirleri birbirine bağlayan karayolu ve demiryollarının kesişme ve kavşak noktaları üzerinde kurulması 1970'li yıllarda bu yana sanayi anlamında ilçeyi güçlü konuma taşıımıştır. Eskişehir Bilecik Kütahya Seramik İş Kümesine ait birçok firma ilçede faaliyet göstermektedir. Büyük ölçekli firmalar dışında da seramik sektöründe faaliyet gösteren küçük firmalar bulunmakta, yörenin seramik ile anılır hale gelmesine sebep olmuştur. Eskişehir'e yakın olması sebebiyle işçi bulma konusunda sorun yaşanmamakla birlikte firmalar arası işçi sirkülasyonu oldukça fazladır. Bölgeye yetişmiş iş gücünün çekilmesi için sosyal imkanlar ve konutlar arttırılabilir. Mevcuttaki meslek yüksekokulunun insan kaynağı geliştirilebilir ve seramik ile ilgili bölümler açılabilir. Sanayide var olan su sorununun etkin bir şekilde çözülmesi için bütün paydaşlar bir araya gelmelidir.

Tarım arazilerinin diğer ilçelere kıyasla parçalanmamış ve geniş olması çiftçilere maliyet konusunda avantaj sağlayabilir. İlave olarak ilçe konum avantajını tarımsal ürünlerin nakliyesinde ve pazarlamasında kolaylıkla kullanabilir. İlçede üretilen yağlı ayçiçeği tohumu ve bal kabağı gibi ürünlerin yine ilçede işlenerek katma değerli ürünler haline getirilmesi için soğuk hava deposu ve işleme tesisleri yapılabilir. İlçede balıkçılıkla ilgilenen tesisler bulunmaktadır. Yine aynı şekilde et ve yumurta tavukçuluğu yapan tarıma dayalı firmalar bulunmaktadır. Tarıma dayalı sanayi kültürünün gelişmeye açık olduğu söylenebilir.

Kömürsu Yaylası, Çiçekli Yayla ve Sofular Yaylası olmak üzere ilçede yayla turizmine uygun alanlar bulunmaktadır. Bu alanlar doğa turizmi için hem yatırımcılara hem de doğa severlere fırsatlar sunmaktadır. Kurtuluş Savaşı'nda batı cephesinin ilk kuruluş günlerinde Bozüyük bir müddet cephe karargâhı olmuş, Metristepe Şehitliği ulusal Kurtuluş Savaşımızın sembolik değerlerinden biri haline gelmiştir. Bu alana yurt içinden ziyaretler devam etmektedir. Yayla ve tarih turizmi için gerekli altyapı ve donatılar hızla tamamlandığı taktirde ilçenin turizm anlamında da öne çıkacağı muhtemeldir.

KAYNAKÇA

- Aksa Doğalgaz A.Ş. (2021).
- Bilecik İl Milli Eğitim Müdürlüğü. (2021).
- Bilecik Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü. (2020).
- Bilecik Şeyh Edebalı Üniversitesi. (2021). *Detaylı Öğrenci Sayıları Raporu*.
- Bilecik Tarım ve Orman Müdürlüğü. (2020).
- Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş. (2020).
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021).
- Sosyal Güvenlik Kurumu. (2020). Sigortlı ve İş Yeri İstatistikleri.
- Tarım ve Orman Bakanlığı. (2020).
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2021).
- Yer-Sis. (2021).

Bilecik Yatırım Destek Ofisi

Bilecik 1. Organize Sanayi Bölgesi Gazi Bulvarı No:2
Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası Binası Merkez/Bilecik

Tel: 0 224 211 13 27

Faks: 0 228 212 00 38

E-Posta: bilecik@bebka.org.tr

KEP Adresi: bebka@hs01.kep.tr

@investinbilecik

/bebka

/bebka

/tcbebka

/tcbebka

bebka.org.tr